

Sysselsättningsfrämjande tjänster — hur upplever klienterna bedömningsprocessen och dess funktion?

Alina Fredriksson 015777137

Emma Gustafsson 015351906

Alice Äbb 015599713

Kursarbete: Käytäntötutkimus I & II

Magisterprogrammet i samhällsvetenskaper

Socialt arbete 2024-2025

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Syfte och målsättning	3
2. Bakgrund och tidigare forskning	3
2.1 SOTE-reformen och nya välfärdsområden	6
4. Teoretiska utgångspunkter och begrepp	7
5. Metod och data	8
5.1 Datainsamling	9
5.2 Analysmetod	12
6. Forskningsetik	12
7. Forskningsresultat	13
7.1 Information om bedömningsprocessen	14
7.2 Erbjudit klienten tillräckligt med stöd	15
7.3 Rätt sorts stöd	16
7.4 Främjar stödet sysselsättningsförmågan?	17
7.5 Tidigare deltagit i socialhandledning	17
7.6 Könsfördelning	18
8. Analys	20
8.1 Klientens påverkan på sin vård	20
8.2 Rätten till information om sitt eget ärende	20
8.3 Inkludering	21
9. Diskussion	21
Källförteckning	23

1. Inledning

I denna praktikforskning kommer vi att forska i sysselsättningsfrämjande tjänster i Västra Nylands välfärdsområde. Vi samarbetar i denna praktikforskning med en arbetsplats i Lojo för att förverkliga forskningen. Den här typen av forskning är mycket aktuell eftersom låg sysselsättning och arbetslöshet är växande problem i samhället. Den sittande regeringen, dvs. Orpos regering har uttalat sig starkt om att åtgärda dessa problem och skapa ett samhälle med fokus på tillväxt bestående av hög sysselsättning och låg arbetslöshet (Statsrådet, 2023).

Orpos regering har bl.a. lovat att öka sysselsättningen genom att öka incitamenten för arbete och minska de så kallade flitfällorna. De har utlovat en förändring i utkomststödet som bygger på att stöd kräver en motprestation som t.ex. ett antal jobb man bör söka, rehabilitering och liknande (Statsrådet, 2023). Det ultimata målet för sysselsättning och arbete beskrivs i regeringsprogrammet på följande sätt.

Individens och det allmännas rättigheter och skyldigheter ska vara i balans. Individen har rätt till stöd från samhället i en situation där han eller hon inte kan försörja sig själv och sina närstående. Samtidigt är varje arbetsför person och person i arbetsför ålder skyldig att delta på arbetsmarknaden och göra vad han eller hon kan för att förbättra sin arbetsförmåga och ställning på arbetsmarknaden. Regeringen reformerar den sociala tryggheten så att systemet är enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete.(Statsrådet, 2023)

I uppföljningen av regeringsprogrammet framgår att åtgärder med att göra arbetskraftsservicen effektivare har inletts.

Arbetskraftsservicen reformeras i syfte att stödja en effektiv sysselsättning.

Välfärdsområdena, kommunerna och FPA åläggs att samarbeta lokalt för att kunden i

mån av möjlighet ska ha tillgång till tjänster vid ett och samma närservicesställe.
(Statsrådet, 2023)

1.1 Syfte och målsättning

Vår forskningsfråga är följande: *Hur upplever klienterna processen av bedömning av servicebehovet och dess funktion?*

Syftet med forskningen är att utreda diskrepansen mellan den praktik som förs i välfärdsområdet och den praktik som klienterna själva upplever att de skulle gynnas av. I välfärdsområdet finns utstakade strukturer för hur arbetet ska skötas och dessa utgör en grund för professionellas sätt att arbeta med klientärenden och bemöta klienter. I denna praktikforskning önskar man med hjälp av klienternas erfarenhet och insyn hitta utrymme för förbättring och förändring för att man ska kunna tillämpa en praktik som är närmare det som klienterna skulle svara framgångsrikt på.

I den här forskningen kommer vi att i samråd med vår samarbetande arbetsplats i Lojo att samla in data om klienternas erfarenhet och samla kunskap och information som de har om att erhålla service från sysselsättningsfrämjande tjänster. Problemet med sysselsättningsfrämjande tjänster är att det är en väldigt bred och omfattande form av tjänster som inkluderar allt från ordnande av hälsokontroll, diverse workshops och social rehabilitering etc. För att på något sätt begränsa vår forskning och precisera forskningsfrågan så har vi tillsammans beslutat att fokusera på bedömning av servicebehovet, dvs. det som kallas på finska PTA (palvelutarpeen arviointi). Detta beslut grundar sig utöver nödvändigheten att begränsa forskningsfrågan, till det att bedömning av servicebehovet utgör grunden för början av klientskap och därmed centrerar de viktigaste omständigheterna, utmaningarna och målen i ett dokument som utarbetats under en kortare period av klient interaktion.

2. Bakgrund och tidigare forskning

Hur detta arbete skulle förverkligas på gräsrotsnivå framgår dock inte. Regeringens löften om att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten har inte förverkligats hittills. Statistikcentralen rapporterar från sin arbetskraftsundersökning att antalet sysselsatta

15–74-åringar var 54 000 färre i september 2024 än året innan. Antalet arbetslösa 15 – 74-åringar var 30 000 fler i september 2024 än året innan (Statistikcentralen, 2024).

Man har återkommande gånger analyserat och forskat i hurdan effekt arbetsmarknadspolitik och socialpolitik har på sysselsättning och arbetslöshet. Johansson (2006) undersökte t.ex. aktiveringspolitiken i svensk kontext och Forslund & Vikström (2011) har gjort en översikt av forskning om hurdana effekter den aktiva arbetsmarknadspolitik har. Problemet med den här typen av forskning är att den är kontextbunden och ofta utgår från den politik som varit aktuell under forskningens gång och drar slutsatser på basis av de effekter den har på samhället som analyseras, i det här fallet Sverige. Hur den reformerade arbetsmarknadspolitik som Orpo med regeringen arbetar med att förverkliga kommer att påverka Finland skulle kräva mer långsiktig uppföljning.

Forskning har tidigare gjorts för att undersöka strukturerna och förutsättningarna för vuxensocialarbete och social rehabilitering. Social rehabilitering, sysselsättningsfrämjande tjänster som vår praktikforskning kommer att handla om samt vuxensocialarbete är mycket nära sammanknutna med varandra eller i direkt kommunikation med varandra. Därför utgör tidigare forskningsresultat som dessa även en viktig grund för vår forskning.

Social rehabilitering är en lagstadgad service som man finner i Socialvårdslagen (1301/2014). Social rehabilitering är nära sammankopplad med sysselsättningsfrämjande tjänster eftersom de delvis jobbar med samma uppgifter och mål. Problemet är däremot att social rehabilitering likt sysselsättningsfrämjande tjänster är vagt formulerat och definierat i lagen och därför har det lämnat utrymme för tolkning och tjänsterna varierar i välfärdsområdena. Detsamma gäller bedömning av servicebehovet som många gånger är en förutsättning för att få dessa typer av tjänster. Bedömningen av servicebehovet kan göras antingen av en aktör som jobbar under socialvårdslagen eller i multiprofessionellt samarbete mellan flera aktörer. En av de kärnelement och mekanismer som identifierades som effektiva var en välutvecklad klientplan, eftersom den lade grunden för det fortsatta arbetet. Man lade dock inte mycket fokus vid hur processen av bedömning av servicebehovet kan bidra till utformandet av klientplanen och därmed fortsatta arbetet. Klientplanen konstaterades vara ett värdefullt och effektivt verktyg eftersom det underlättade arbetet då socialarbetaren och klienten kommit överens om gemensamma mål och hur de ska uppnå dem (Karjalainen, Liukko & Muurinen, 2024).

Inom praktiken för vuxensocialarbete har man även undersökt hur man kunde implementera en gemensam modell för arbetet, eftersom arbetet för närvarande varierar beroende på kommun. Som en undersökning för magister slutarbete hade man undersökt struktureringen av arbetet och bedömningen av servicebehovet vid olika socialbyråer i Södra Finland. I forskningen konstaterades att det finns variationer i hur man strukturerar arbetet och hur man bedömer behovet av särskilt stöd och behovet av socialarbetare som kontaktperson. Man kunde på basis av forskningen konstatera att det fortsatta arbetet långt påverkades eller fortsatte på motsvarande sätt beroende på hur bedömning av servicebehov hade gjorts (Sundström, 2024).

Vår praktikforskning baserar sig på vad sysselsättningsfrämjande tjänster innebär och omfattar i kontexten av Västra Nylands välfärdsområde samt eventuellt den arbetsplats specifika omfattningen som vår samarbetande enhet i Lojo har.

Socialhandledning och socialt arbete är en tjänst avsedd för personer i arbetsför ålder, där du och en arbetstagare tillsammans utreder hindren för sysselsättning på ett heltäckande sätt och letar tillsammans med dig efter sätt att undanröja dem. Du behöver inte vara arbetslös och söka jobb för att kunna träffa en socialhandledare. Det räcker att du vill ha hjälp med att komma framåt på sysselsättningsstigen.

Arbetstagaren hjälper dig i utmaningar rörande ekonomi, vardag och livshantering med hjälp av socialarbetets och socialhandledningens metoder. Arbetstagaren ger dig stöd i att utreda dina möjligheter att ta ett kliv in i arbetslivet. Du kan dra nytta av den här tjänsten om du är redo att jobba eller studera, men behöver stöd i ditt liv för att kunna förverkliga dina planer och drömmar. (Västra Nylands välfärdsområdes hemsida, 2024)

Sysselsättningsfrämjande tjänster fungerar som en egen enhet under vuxensocialarbete och därmed är samarbete med vuxensocialarbete mycket centralt. Sysselsättningsfrämjande tjänster fokuserar till skillnad från vuxensocialarbete i mycket större grad på att nå roten till

problemen som orsakar eller orsakat att man är arbetslös och inte kommer in i arbetslivet igen. Arbetet fokuserar således mer djupgående på att arbeta med de grundläggande utmaningarna och hindren som finns i klientens liv och arbetar med att övervinna dessa och hitta sätt att rehabiliteras och/eller återinföras i arbetslivet.

Sysselsättningsfrämjande tjänster riktar sig till personer i arbetsför ålder och bygger på frivilligt samarbete med klienten för att få till ett lyckat arbete. Arbetsplatsen vi kommer utföra praktikforskningen i samarbete med är belägen i Lojo, men de är det så kallade sydvästra teamet och arbetar därför med klienter från följande städer Lojo, Sjundeå och Ingå i Västra Nylands välfärdsområde. För denna praktikforsknings skull kommer datainsamlingen ske i samtliga städer i välfärdsområdet.

I den nu rådande politiken och det samhälle vi lever i idag så räcker det inte att analysera hurdana övergripande effekter arbetsmarknadspolitik och socialpolitik har. Vi måste även undersöka hur implementeringen av nämnd politik ser ut på gräsrotsnivå och vad man kan åstadkomma för förändring där. Därför kommer denna praktikforskning att fokusera på det individuella arbetet med klienter i sysselsättningsfrämjande tjänster inom kontexten av Västra Nylands välfärdsområde på gräsrotsnivå.

2.1 SOTE-reformen och nya välfärdsområden

SOTE-reformen är inte något som vi fokuserar separat på i denna praktikforskning men vi anser att reformen såväl som själva verkställandet av välfärdsområdena är relevant eftersom det influerar hur organisationen fungerar som helhet. Införandet av välfärdsområdena ställde otroliga krav på organisering av socialvården och hälsovården.

Västra Nylands välfärdsområde har i sin servicestrategi redogjort för hur man i och med övergången till välfärdsområden har velat satsa på att förenhetliga tjänster och förenkla sökandet av tjänster och förbättra samarbetet mellan olika aktörer/enheter för att undvika dubbelarbete och främja effektivitet (Västra nylands välfärdsområde, 2023). Välfärdsområdet har förbundit sig att arbeta mot en tydlig arbetsfördelning mellan välfärdsområdet och kommuner (Västra nylands välfärdsområde, 2023) som bl.a. sysselsättningsfrämjande tjänster

på välfärdsområdet och ET-byråns tjänster på kommunnivå. Detta kräver samarbete som välfärdsområdet förbundit sig att uppbygga och främja.

I verkligheten har det uppkommit utmaningar som t.ex. att användningen av olika klientdatasystem används (Västra Nylands välfärdsområde, 2023) vilket försvårar samarbetet mellan olika enheter.

För sysselsättningsfrämjande tjänster inom Västra Nylands välfärdsområde som vi undersöker i denna forskning, så är beskrivningen av arbetet aningen luddig. Det är svårt att få klarhet i skillnaderna mellan vuxensocialarbete och sysselsättningsfrämjande tjänster, som är en enhet som arbetar under vuxensocialarbete. Orsaken till denna tvetydighet kan vara otydlighet på organisationell nivå, men det gör det svårt för såväl arbetstagare, klienter och utomstående forskare att få en klar arbetsbild och en tydlig lista på befogenheter som en arbetstagare i sysselsättningsfrämjande tjänster innehåller. Det samma gäller otydligheten mellan vad som faller inom ramen för sysselsättningsfrämjande tjänster inom välfärdsområdet och vad som faller på kommunens bord.

För att vidare göra situationen invecklad så har arbets- och näringsbyråerna (TE-toimisto) genomgått en egen reform där nya sysselsättningsområden har bildats och utgående från vilken kommun man är skriven i så tillhör man ett särskilt sysselsättningsområde.

Utmaningen blir däremot att sysselsättningsområdena inte är ekvivalenta med de enheter inom välfärdsområdet som täcker särskilda team, t.ex. så har den enhet som samarbetat med för denna forskning ett område som täcker Ingå, Sjundeå och Lojo medan arbets- och näringsbyrån, som är en central samarbetspartner, har sysselsättningsområden bestående av Lojo-Karkkila och ett annat för Hangö, Raseborg och Ingå. För vår forsknings skull är det således viktigt att känna till att det under forskningens lopp pågått en omorganisering av tjänster på många fronter (Arbets- och näringsbyrån, 2024)

4. Teoretiska utgångspunkter och begrepp

En teoretisk utgångspunkt som vi har valt att utgå ifrån är empowerment och företrädarskap. De centrala tankarna bakom empowerment och företrädarskap är att uppnå social rättvisa, och representera klienters intressen inför exempelvis rådande sociala strukturer (Payne, 2015). Man ämnar att erbjuda människor sociala tjänster som de har rätt till, och uppnå

livsmål. Beredskap att kunna representera klienter inför instanser som kan sakna kunskap och att sårbara grupperas rättigheter främjas är viktigt (Payne, 2015). Tanken är att gällande arbetet som utförs inom de sysselsättningsfrämjande tjänsterna så är empowerment mycket relevant, då klienter i olika livssituationer ska få stöd till sysselsättning på ett skräddarsytt sätt. Människor som tar del av sysselsättningsfrämjande tjänster kan höra till utsatta grupper i samhället, och att föra fram deras intressen är speciellt viktigt.

Ett relevant begrepp i denna forskning är brukarmakt. Det handlar om maktbalansen mellan insatsmottagaren och insatsgivaren, som är en organisation eller person. Insatsgivaren är ofta någon som representerar exempelvis socialvården, är utbildad och har möjlighet att hantera vissa resurser i organisationen ifråga och har dessutom makt att definiera och hantera insatsmottagarens problem (Karlsson & Börjeson, 2011). Som ett skäl till att gynna brukarmakt är att den enskilde medborgaren bör ha rättigheten att påverka sin egen livssituation. Det verkar som en ganska självklar sak att varför brukarmakten är viktig, men genom att gynna den i praktiken så kan det exempelvis vara konkret till stöd i brukarens rehabiliteringsprocess, och som verktyg till att stärka individens rättigheter och inflytande i det offentliga systemet (Karlsson & Börjeson, 2011). Ett till skäl till detta är tanken att insatser som ges har då bättre kvalitet och resultat, och delaktigheten i den egna processen ses inte bara som demokratiskt och effektivt utan bidrar också till en positivare syn på stödinsatserna (Karlsson & Börjeson, 2011). En aspekt i frågan om brukarmakt är kunskap - socialarbetaren eller socialhandledare innehar ofta kunskap om vilka stödformer och strategier det finns att söka, vilket den enskilde klienten ofta inte har. En dimension av kunskapsaspekten i brukarmakt kan synas redan i språkanvändningen - med fackspråket som innehåller förkortningar och hänvisningar innehar makt.

5. Metod och data

Praktikforskningen har genomförts i samarbete med sysselsättningsfrämjande tjänster i Västra Nylands välfärdsområde. Verksamhetsstället som samarbetet gjorts med i första hand är beläget i Lojos verksamhetsställe. Tillsammans med en socialarbetare eller socialhandledare kartläggs det vilka tjänster en klient kan gynnas av. Genom frågeformulär i digital och fysisk form har det samlats in svar som ämnat fråga om klienternas erfarenheter av bedömningsprocessen. Dessa svar har samlats in från olika verksamhetsställen för

sysselsättningsfrämjande tjänster i Västra Nylands välfärdsområde. Socialarbetare och socialhandledare på verksamhetsställena har hjälpt med att uppmuntra klienter att svara på frågeformulären.

Forskningen har genomförts långt med beaktande av praktikforskningsplatsens önskemål, då önskan har varit att reda ut vad klienternas erfarenheter varit av bedömningsprocessen och de tjänster som följt.

5.1 Datainsamling

Eftersom man med forskningen ville nå klienternas personliga och individuella erfarenheter och upplevelser av de tjänster de fått ta del av så var det viktigt att respondenterna de kände att de kunde dela med sig fritt och ärligt. Det användes en social surveyundersökning med frågeformulär som datainsamlingsmetod, lämpligt då det tillåter att göra detaljerad undersökning på individer av intresse. Denna forskning har färre deltagare än en storskalig surveyundersökning, men är kvalitativ och granskar på djupet (Denscombe, 2016). Att använda frågeformulär är tidseffektivt, men eftersom man inte kan anta att alla har tillräckliga digitala förmågor så har det funnits möjlighet att fylla i enkäten i pappersform också på verksamhetsställena. På detta sätt kunde vi nå en bredare grupp människor i jämförelse med om man bara skulle ha förlitat sig på att använda digitala formulär som delats via länk.

Allt samlade enkäten 42 svar, där hälften av svaren kom från digitala enkäter och andra hälften i pappersform. Svaren samlades in 13.12.2024 - 3.1.2025. Enkäten publicerades 13.12.2024 då vi fick till svar till vårt forskningslov att forsknings lovet inte behövs på grund av att forskningen är ett kursarbete och enkäten stängdes 3.1.2025 för att ha ett par extra dagar efter nyår för att samla in svar.

Datainsamlingen utfördes genom att socialarbetare och socialhandledare på verksamhetsställena hjälpte att nå klienter och uppmuntrade dem till att delta i forskningen genom att svara på den anonyma enkäten digitalt eller i pappersform. De fysiska enkäterna skickades i kuvert efter att insamlingen var färdig till verksamhetsstället i Esbo, och hämtades av Alina och Emma. Genom att använda sig av fysiska blanketter är vi medvetna att i viss mån försvagades integriteten av deltagarnas uppgifter, då de för att postas krävdes att de blev hanterade.

Frågeformulärets syfte är att samla in information som kan användas som material i analys, alla respondenter till frågeformuläret ställs samma frågor, och frågor direkta frågor av individer, som har att göra med forskningen (Denscombe 2016). I utformandet av formuläret har det beaktats att använda klarspråk så mycket som möjligt, för att öka enkelheten att besvara frågorna och göra tröskeln lägre till att svara (Körner & Wahlgren, 2012). Vid användning av ord i enkät som kunde upplevas som svåra för icke-professionella, så öppnades dessa ord vidare och förklarades. Antalet frågor bör komprimeras till så få som möjligt, för att minska tiden som krävdes till att fullborda svarandet på frågeformuläret (Denscombe 2016). Samtidigt bör man sträva till att behålla frågornas validitet; lämplighet till forskningsområdet och entydighet i frågorna (Denscombe, 2016). Vi beaktade dessa riktlinjer i utformandet av formuläret och dess frågor och öppnade eventuellt svåra begrepp, gjorde antalet frågor så litet som möjligt med strävan att hålla kvar frågornas förmåga att kunna få omfattande svar till vår forskningsfråga.

Enkäten var uppbyggd av sex frågor om klienternas erfarenheter och åsikter av bedömningsprocessen för de sysselsättningsfrämjande tjänsterna. Klienterna kunde under varje fråga visa på en skala mellan 1-10 om de höll med påståendet eller frågan. 1 betydde att de var missnöjda, medan 10 betydde att de var mycket nöjda. Alla frågor där klienterna svarade på en skala mellan 1-10 var obligatoriska, då det var den centrala informationen som behövdes för forskningen. Dock var det svårt att se på de fysiska pappren vilka frågor som var obligatoriska, alltså svarade en del klienter inte på alla frågor. Därför kommer antalet svar av 42 svar presenteras under varje enkätfråga i resultat kapitlet. Klienterna kunde även utveckla sina svar i textformat under varje fråga.

Resultaten av enkätfrågorna presenteras i form av medeltal eller medelvärde, standardavvikelse och median för att de får en tydlig bild av resultatet och pekar ut stora variationer. Det aritmetiska medelvärdet är summan av observerade värden, dividerade med antalet observationer, samtidigt är det viktigt att förhålla sig mera kritiskt till medelvärdet vid lägre datamängder och beakta antalet svar i helhet. Standardavvikelsen är ett sammanfattande mått som ger oss en uppfattning av hur stor avvikelse svaren är från medelvärdet, och påvisar hur pålitligt medelvärdet är (Körner & Wahlgren, 2015). Medianen är mittobservationens variebelvärde då observationerna ordnas i storleksordning, och vid jämnt antal observationer är medianen värdet av de två mittvärdena och visar vilka värden som förekommit mest.

Medianen är enkel att tolka, och påverkas dessutom inte av eventuella extremvärden, alltså kraftigt avvikande värden (Körner & Wahlgren, 2015). Användningen av genomsnitts- och spridningsmått förekommer oftare i kvantitativa enkätstudier med stora antal data, och denna forskning är inte kvantitativ utan kvalitativ på grund av datamängden och möjligheten till öppna svar, där man ämnar kunna granska klienters erfarenheter mera på djupet. I analysen av data och slutsatsdragning beaktas den mindre datamängden och utmaningar som det medför. Något som ofta anses skilja kvantitativa och kvalitativa metoder från varandra är det att de kvalitativa utgår från studiesubjektens perspektiv, vilket det gjorts i denna forskning, medan kvantitativa ofta utgår från sina idéer om vilka dimensioner som står i centrum (Alvesson & Skoldberg, 2020). Denna forskning kombinerar kvantitativa metoder med kvalitativa, då denna forskning är starkt kontextbunden och resultaten tolkas som så, och samtidigt används statistisk metod för att kunna mäta klienternas upplevelser i sifferskala vars genomsnittsvärden och spridning beaktas, men dessa värden beaktas kritiskt och inte som absoluta. Mycket vikt läggs på de öppna svaren, som i sin natur är kvalitativa snarare än kvantitativa. Man kan alltså konstatera, att datainsamlingsmetoden, alltså frågeformulär som används i denna forskning är i till sin natur mera av den kvantitativa forskningstraditionen, men kontextualiseras och mängden data beaktas ur ett kvalitativt perspektiv och innehållet av datan analyseras kvalitativt. Alvesson & Skoldberg (2020) konstaterar, att kvalitativ forskning bättre synliggör mångtydigheten gällande tolkningsmöjligheter, men att det finns exempel på användning av kvantitativ metod där siffrorna inte tar över, utan sitter under den överordnade forskningssynen, som är kvalitativ i detta fall.

Under rubriken "resultat" presenteras resultatet för frågorna med ett medeltal på alla svar från varje fråga, för att få en klarare syn på genomsnittet av svaren. Därför presenteras också standardavvikelsen och median för att få ett resultat på den realistiska genomsnittliga avvikelsen från medelvärdet i svaren. Detta ger oss ett vidsträckt resultat i form av det kvantitativa resultatet. Klienterna kunde också skriva längre svar nedan varje fråga, dessa presenteras också nedan under rubriken resultat.

I enkäten kunde klienterna dessutom klienten välja könsidentitet. Man valde att samla in klienternas könsidentitet för att i resultaten ha chansen att granska eventuella ojämlikheter och åsikter mellan könen.

5.2 Analysmetod

Denna forskning är kvalitativ, men som tidigare framkommit, så har den kvantitativa drag i form av användning av statistik. I denna forskning fungerar empowermentteorin och begreppet brukarmakt som referensramar för analysen, som i sig är kvalitativ. Analysmetoden är alltså teoristyrd, kvalitativ innehållsanalys. Teoristyrd analys innebär att i analysen används teoretiska kopplingar som stöd till analysen, men analysen grundas inte rakt utifrån teorin - man väljer från materialet analysenheter, men teori stöder analysen (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Den teoristyrda analysenmetoden baserar sig på induktivt tänkande, alltså att utgå ifrån materialet, men teorin tas med för att styra till forskningens resultat. Logiken som används i teoristyrd analys, att röra sig mellan material och teori, kopplas med abduktivt tänkande. Förutom denna logik finns det induktion som är teoriskapande och deduktion som är att utgå ifrån teori i analys (Tuomi & Sarajärvi, 2018).

I kvalitativ innehållsanalys beskriver materialet man samlat in fenomenet ifråga, och genom analysen ämnas det skapa beskrivning i ord av fenomenet ifråga. Analysen ger klarhet till materialet, på basis av vilket man kan göra pålitliga slutsatser från materialet som bryts ned (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Fejes & Thornberg (2019) lyfter upp att kvalitativ analys i allmänhet kan anta tre inriktningar för att analysera sociala fenomen, varav en fokuserar på subjektiva erfarenheter, vilket stämmer in på denna forskning. Fejes & Thornberg (2019) nämner att genom kategorisering, att genom observation av skillnader och likheter koda materialet i kategorier samt tolkning, att utöver datamaterialet göra tolkning mer eller mindre spekulativt i viss kontext. Detta slags förfarande har använts i analysen av forskningsresultaten.

6. Forskningsetik

Etik och framhållning försäkras i forskning genom att ansöka och få nödvändiga tillstånd, samtycken och etiska förhandsbedömningar, om forskningens sort är sån som kräver det (TENK, 2023). Vi beaktade detta genom att ansöka om forskningslov, men fick en tid efter inlämning av ansökan till svar att på grund av ändring av riktlinjer inom Västra Nylands välfärdsområde så behövdes det inte forskningslov till vår forskning, eftersom det räknades som kursarbete. Forskning ska inte heller äventyra forskningens deltagarnas integritet och

hälsa. Innan deltagarna kunde fylla i frågeformuläret fick de ta del av vår dataskyddsbeskrivning samt godkänna samtycke till deltagande.

I frågeformuläret betonades frivilligt deltagande och informerat samtycke, och dessa försäkrar att deltagandet är frivilligt och att man har rättighet att dra sig ur forskningen vid ett senare tillfälle, om man så önskar (Denscombe, 2016). I frågeformuläret krävdes inte deltagarens identitet, adressuppgifter eller andra känsliga personuppgifter. Trots avsaknad av dessa direkt identifierbara uppgifter ansåg vi det ändå vara mycket viktigt att skydda deltagarnas integritet.

Innan materialinsamling kommer man överens om hantering, förvaring och eventuellt publicering av materialet; skyldigheter såsom sekretess och tystnadsplikt beaktas också (TENK, 2023). Materialet vi samlade in digitalt förvarades på en säker nätverksdisk som skyddades av användarnamn och lösenord. Endast forskningens ansvarspersoner Alina Fredriksson, Emma Gustafsson och Alice Äbb hade tillgång till materialet på nätverksdisken.

Eftersom vår forskning fokuserade på klienternas egna tankar och åsikter om sina upplevelser var det speciellt viktigt att beakta sensitiviteten i denna forskning. Att söka hjälp för ekonomiska svårigheter, arbetslöshet och liknande kan upplevas som tungt, pinsamt eller rent av skamligt, p.g.a samhällets negativa bild på arbetslöshet och till det tillhörande utmaningar.

7. Forskningsresultat

Forskningsresultaten baseras på svaren som observerats i de mottagna fysiska och digitala frågeformulären, från svar på de obligatoriska skalorna 1-10 och svar som kommit där klienter fått skriva öppet om de så önskat. Nedan kommer alla enkätfrågor samt teman som utarbetats från materialet och dessa presenteras på detaljnivå. Underrubriken Information om bedömningsprocessen behandlar enkätfrågan "Upplever du att du fått tillräckligt med information om bedömningsprocessen?". Ett löpande tema under denna underrubrik var otydlighet från socialarbetare och socialhandledare. Underrubriken Erbjudit klienten tillräckligt med stöd presenterar enkätfrågan "Upplever du att bedömningen erbjudit dig tillräckligt med stöd?". Många olika åsikter kommer fram och två teman som kan hittas är klienternas tacksamhet och utmaningar. Enkätfrågan: "Upplever du att bedömningen erbjudit

dig rätt sorts stöd till dina behov?” och “Upplever du att det saknas någon stödform?” behandlas i underrubriken rätt sorts stöd. Temat som lyfts fram är positiva erfarenheter hos klienterna. Under frågan Främjar stödet arbetsförmågan? utvecklar vi enkätfrågan “Om du har tagit emot och startat stödformerna, upplever du att stödet som erbjuds främjar din arbetsförmåga?”. Inget klart tema kommer fram då många av svaren är delade, dock visar medeltalet av svaren att erfarenheterna var negativa. Under rubriken “Tidigare deltagit i socialhandledning” tas klienternas tidigare erfarenheter av bedömningsprocessen i sysselsättningsfrämjande tjänster. Majoriteten hade tidigare deltagit i bedömningsprocessen och var missnöjda men hade inte lagt till övriga kommentarer om vad för tjänster som saknades.

7.1 Information om bedömningsprocessen

Medeltal	7,4
Standardavvikelse	2,1
Median	8

Av 42 svar, svarade 41 personer på frågan “Upplever du att du fått tillräckligt med information om bedömningsprocessen?”. Svaren hade ett tema som lyfts fram i majoriteten av svaren: otydlighet. Det kom fram att många önskade att socialhandledare och socialarbetare skulle vara mera tydliga då de beskrev bedömningsprocessen samt de val som finns inför nästa steg. Processen ansågs vara “råddig” och det uppkom önskemål om att få information om processen skriftligt. Andra kommentarer som mottagits var att ingen från personalen erbjudit information om bedömningsprocessen, och en klient påpekade att det finns infoblad här och där.

“Skulle kanske velat ha mera information om vad allt man kan göra. Processer och följder borde vara mera tydligare, och visas upp skriftligt.” - Klient

Klientens citat påvisar direkt hur hen önskar att informationen skulle ges vidare från socialarbetare eller socialhandledare till klient. Önskan om att få veta mera om möjligheterna och alternativen finns tydligt där men fullföljs inte av socialtjänsten.

Många var också nöjda med informationen de fått under bedömningsprocessen och kände att de vid behov kunde fråga om något lämnat oklart för dem. När man ser på medeltalet för frågan kan man se att majoriteten var nöjda med informationen de fick.

7.2 Erbjudit klienten tillräckligt med stöd

Medeltal	7,6
Standardavvikelse	1,9
Median	8

Även under enkätfrågan “Upplever du att bedömningen erbjudit dig tillräckligt med stöd?” framkommer det att klienterna önskar att socialhandledaren eller socialarbetaren skulle vara tydligare med klienterna. Speciellt kommer det fram att arbetspolitiska följder och sociala arbetets andel skulle lyftas fram, samt processen. Något som togs fram var klientens åsikt om sin sak. Klientens egna önskemål togs inte i beaktande och det fanns känslor om att de inte gjorde sina egna val.

“Känns som styrande dit någon annan vill” - Klient

En av de mest centrala aspekterna av empowerment är för klienten att vara i kontroll, vara den som har makten över sin vård för att sedan handla efter dem. (Payne, 2015) Citatet ovan visar tydligt att klienterna själva inte har kontroll över valen som görs, eftersom valen görs för dem istället för av dem.

Två kommentarer som stod ut under denna fråga var två klienters missnöje om tidspress. Den första klientens utmaning är att få kontakt med socialtjänsten. Klienten skriver att hen inte fick tillräckligt med stöd och att hen behövde kämpa för att få ett utlåtande till en myndighet. Efter att ha skickat flera påminnelser fick klienten utlåtandet efter 4 månader. Som resultat av hur länge det tog hann inte utlåtandet i tid till myndigheten. Tidspressen var alltså avgörande och ärendet åtgärdades inte i tid.

Den andra klienten berättar om hens missnöje om att tjänster för funktionshindrade eller andra med begränsad rörelseförmåga endast existerade under 2 månader och att hen önskar att dessa kunde ha fortsatt. Klienten önskade att man kunde uppmärksamma denna vårdform eftersom den är en konkret och specificerad vårdform.

Det kom även positiv återkoppling där klienterna uttrycker hur tacksamma de är att ha så vänliga och stöttande socialhandledare och arbetscoach. Det kommer även fram att klienterna uppskattar att man syns och är på plats. Alla klienter svarade på frågan.

7.3 Rätt sorts stöd

Medeltal	7,8
Standardavvikelse	1,8
Median	8

Nästintill alla svar under frågan "Upplever du att bedömningen erbjudit dig rätt sorts stöd till dina behov?" var positiva. Medeltalet var också det högsta av alla svaren. I kommentarerna berättade klienterna om att de fått livet på rätt spår, att de fått just rätt stöd för dem och att det alltid funnits gott om hjälp då de frågat.

"Stödåtgärderna har hjälpt att få en bra vardagsrutin, bland annat saker att göra på dagarna och hjälpt till att främja anställning möjligheten genom att erbjuda olika alternativ och synvinklar till arbetet." - Klient

Klienten uttrycker att sysselsättningsfrämjande tjänster har hjälpt att skapa en struktur i vardagen. Detta kan betyda att tjänsterna främjar klientens empowerment. Att ha en god vardagsrutin kan bidra till en god psykisk och fysisk hälsa.

I enkäten frågades även om de upplevde att det saknades någon stödform. Det kom in 38 av 42 svar. Majoriteten, 25 svar, var av åsikten att det inte saknas stödformer medan 13 ansåg att det saknas. De tjänster som önskades utvecklas var TE-byråns tjänster. Alla klienter svarade på frågan.

7.4 Främjar stödet sysselsättningsförmågan?

Medeltal	6,9
Standardavvikelse	2,0
Median	7

39 av 42 klienter svarade på frågan “Om du har tagit emot och startat stödformerna, upplever du att stödet som erbjuds främjar din arbetsförmåga?”. Frågan drog till sig mycket varierande svar och hade tyvärr lägst medeltal av alla enkätfrågor. En del klienter skrev att de inte tagit emot stödet eller att de för tillfället väntar på att få starta. Många berättar om hur stödet har förändrat livskvaliteten till det bättre:

“...har hjälpt mitt fysiska och psykiska välbefinnande/ork.”

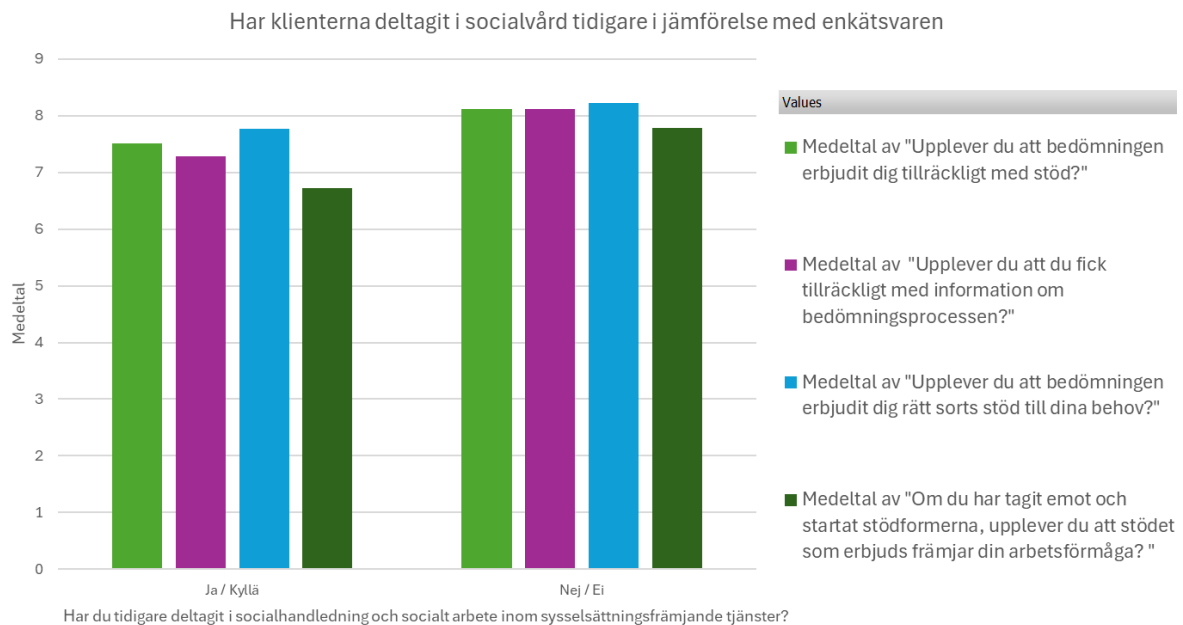
Som tidigare konstaterats har tjänsterna inte enbart har hjälpt att lindra kaoset och stötta klientens empowerment, utan också deras hälsa och livskvalitet. Detta kommer även fram i citatet ovan.

7.5 Tidigare deltagit i socialhandledning

Man valde att fråga om klientens tidigare erfarenheter eftersom det ansågs relevant att veta i vilken mån klienterna var bekanta med bedömningsprocessen i sysselsättningsfrämjande tjänster. Allt som allt svarade 41 av 42. 32 av de som svarade på enkäten hade tidigare deltagit i sysselsättningsfrämjande, socialhandledning eller socialt arbete, medan 9 inte hade erfarenhet. Det var stor variation på tjänsterna de använt, allt mellan arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, navigatorn och karriärpsykolog.

Som illustreras i stapeldiagrammet nedan och förklaras ovan har majoriteten av klienterna som svarat på enkäten tidigare tagit del av bedömningsprocessen. Det som framhävs i stapeldiagrammet är att de som tidigare inte har erfarenhet av sysselsättningsfrämjande

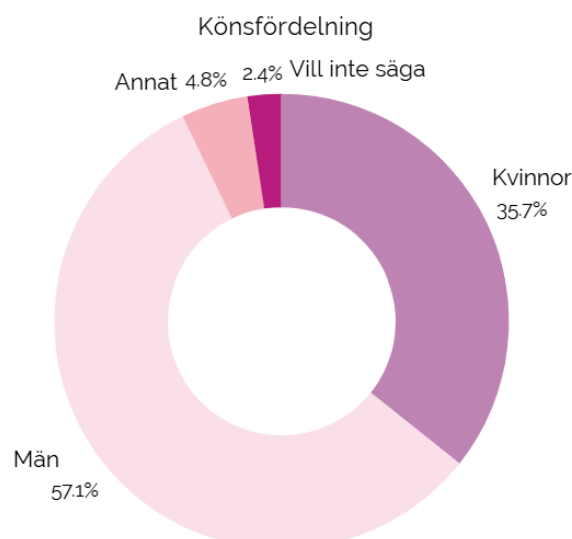
tjänster är nöjdare än de som tidigare tagit del av tjänsterna. Dessvärre kom det inga raka svar på vad skillnaderna kunde vara.

Ett förslag som kommer rakt från klienterna är att socialarbetare samt socialhandledare kunde berätta tydligare om följderna och processen, muntligt och skriftligt.

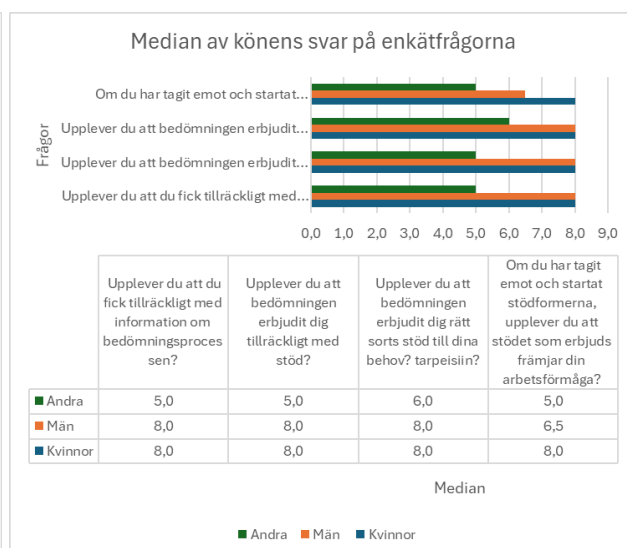
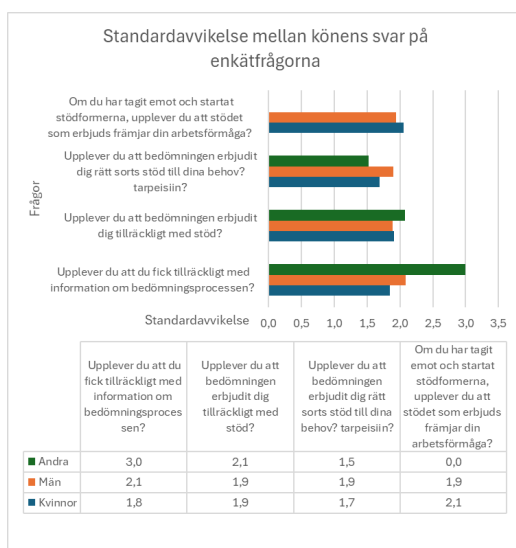
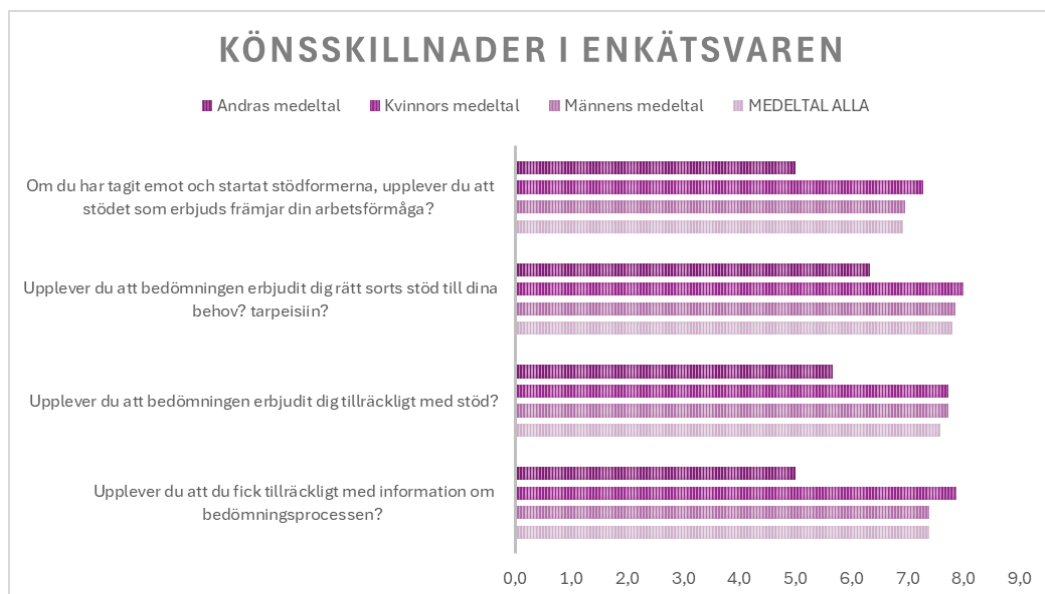
7.6 Könsfördelning

Svaren i forskningen visade sig vara mansdominerade då 57.1% av svaren kom från män, medan 35.7% från kvinnor. Det var även en del av respondenterna som hade annan könsidentitet eller inte ville säga.

Även om de med annan könsidentitet än kvinna eller man var få, ansåg vi att det var viktigt att föra fram deras åsikter. Enkäten fann ett oroväckande mönster av missnöje hos de som rapporterat annan könsidentitet. Nedan visar diagrammen skillnaderna i svaren mellan könen i medeltal, median och standardavvikelse. Det har valts att visas med medeltal, median och standardavvikelse för att få en tydlig bild av resultatet och visar fel i resultaten.

I alla diagrammen kan vi se att de som valt annan könsidentitet än kvinna och man i många svar har svarat lägre värden än de som rapporterat att de identifierar sig som kvinnor och män.

8. Analys

Genom kvalitativ innehållsanalys utarbetades det från materialet följande teman som berör klienternas upplevelser av bedömningsprocessen i de sysselsättningsfrämjande tjänsterna.

8.1 Klientens påverkan på sin vård

En av de mest centrala aspekterna av empowerment är för klienten att vara i kontroll, vara den som har makten över sin vård för att sedan handla efter dem. (Payne, 2015) Citatet *känns som styrande dit någon annan vill* påvisar tydligt att klienterna själva inte har kontroll över valen som görs, eftersom valen görs för dem istället för av dem. Ur synvinkeln av brukarmakt och vikten av denna när det kommer till tjänsternas kvalitet, är det förstås inte fördelaktigt att klienten inte upplever ha kontroll.

Bristande självbestämmande jämte med att få kämpa för att få kontakt med en socialarbetare är en dålig kombination för klienternas empowerment och livskraft.

Det att medeltalet är så högt under frågeställningen om klienterna har erbjudits rätt sorts stöd är så pass hög påvisar ändå stark empowerment. De känner att de fått det rätta stödet som hjälper dem att komma över hindren i sina egna liv så de i sin tur kan uppnå sina mål (Payne, 2015).

8.2 Rätten till information om sitt eget ärende

Under nästan varje fråga framkommer det att klienterna önskar att man gav tydligare information om bedömningsprocessen och följderna. För att klienten ska kunna göra sina egna beslut måste hen ha tillgång till tydlig information som behandlar de ärenden som har med klienten att göra. Om vårt mål är att stötta individer med stöd av empowerment genom att rehabiliteras så att de kan börja arbeta eller på annat sätt får sysselsättning är det viktigt att man stärker klientens empowerment genom att erbjuda tydlig information. Med tanke på kunskapsaspekten i brukarmakt, att den professionella innehar information om resurser i

systemet som klienten inte nödvändigtvis känner till, så är det inte fördelaktigt för brukarens makt om klienten inte beviljas tillräckligt med information.

8.3 Inkludering

Då man ser på hur stora könsskillnaderna i svaren uppstår frågan: hur kan vi inkludera och ta hänsyn till de behov hos personer med andra könsidentiteter? Det finns medvetenhet om att andelen respondenter som rapporterat annat könsidentitet än man eller kvinna är liten, och man inte kan veta utifrån svaren vad de negativa erfarenheterna dessa personer upplevt beror på, om det handlar rentav om bristfällighet i tjänsterna eller om eventuellt personer upplevt diskriminering baserat på sin könsidentitet. Tankarna kring detta är baserade på spekulation, men ändå värda att beakta, eftersom jämlikhet är något som alltid strävas efter.

9. Diskussion

Under forskningens lopp så har en av utmaningarna varit att förstå vad sysselsättningsfrämjande tjänster omfattar och var gränserna till andra tjänster går. Det här framgick som bland annat en otydlighet från praktikforskningsplatsens; vad deras arbete inkluderar och vilka konkreta/praktiska tjänster de kan erbjuda, samt hur samarbetet med andra enheter och aktörer fungerar i praktiken.

För klienterna verkade liknande otydlighet orsaka osäkerhet och många efterlyste mer information om själva processen och vad de hade rätt till och hur de kunde påverka utfallet för sin egen del. Tidigare forskning (Sundström, 2024) som nämndes i tidigare kapitel har påpekat samma brist på enhetlighet och tydlighet i hur processer fungerar. Med tanke på att vår forskning utfördes under samma period som olika reformer var aktiva med att omorganisera tjänster så är det svårt att säga huruvida bristen på enhetlighet och tydlighet är ett resultat av enbart omorganiseringen eller om det är ett bestående problem.

I enkätundersökningen framkom att även klienter upplevde bl.a. arbets- och näringsbyrån som otydligt i relation till sysselsättningsfrämjande tjänster. Detta i kombination med att klienter upplevde att de inte fick tillräckligt med information om vilka tjänster de hade rätt till eller hur bedömningen av servicebehovet fungerar eller vilket syfte det fyller, så kvarstår rum för förbättring. Även tidigare forskning som nämndes i tidigare kapitel skriven av Karjalainen med flera (2024) förde fram saknad hos klienter för en bättre redogörelse för vad bedömning

av servicebehovet är. Detta är viktigt för att inte bara förbättra tjänsternas kvalitet men för att främja dimensionen av empowerment i arbetet. En viktig del av empowerment som Payne (2014) redogör för att vikten av att klienten ska ha kunskap om och insyn i hens egen situation och förstå vilka förutsättningar och möjligheter hen har att åtgärda dessa.

Några positiva aspekter av arbetet utfört inom sysselsättningsfrämjande tjänster var inte i direkt korrelation med arbetslivet utan klienterna redogjorde för bättre mentalt och fysiskt välmående och bättre rutiner i vardagen. Detta är resultat av arbetet som inte är listade som specifika mål, men det visar däremot att arbetet lyckas med att göra ett övergripande förändringsarbete som är värt att betona. Detta eftersom det stärker klienters egen empowerment genom att de upplever att de har mer makt i sin situation och större handlingsförmåga (Payne, 2014). Eftersom klienter bevisligen upplever en förbättrad vardag där de känner sig starkare mentalt och fysiskt är det här viktigt att poängtera. Det kan vara viktig information att känna till eftersom det kan informera eller avslöja arbetssätt eller upplägg av tjänster som stödjer klienten som man inte tidigare har känt till. Genom att belysa dessa positiva resultat så kan man bättre främja att samma funktionella och främjande upplägg bevaras. Utifrån brukarmaktperspektivet främjar brukarmakten klientens inflytande och rättigheter inför det offentliga systemet, är stöd i klientens rehabiliteringsprocess och främjar kvaliteten och resultaten av tjänsterna (Karlsson & Börjeson, 2011). I belysning av dessa forskningsresultat har det uppkommit positiva erfarenheter kring förbättring i livssituationer, men samtidigt upplevelser av bristfällighet i maktfördelningen.

Praktikforskningsplatsens önskemål var att få feedback kring hur de sysselsättningsfrämjande tjänsterna, närmare sagt bedömningsprocessen i helhet upplevts av klienterna. Med hjälp av frågeformuläret kom forskningen fick forskningen fram teman kring upplevelser av bristfällig information, av bristfällig påverkan på egen vård och eventuell

På basis av dessa resultat finns det behov för utveckling kring delning av information och kunskap om tjänsterna till klienter, främjande av klientens påverkan på sin vård, samt

Samtidigt rapporterades flera positiva upplevelser av tjänsternas nytta och påverkan på klienters liv, och det framkommer att tjänsterna i regel uppnår sitt syfte och stöder klienters rehabilitering när det kommer till sysselsättning.

Styrkor med denna forskning är bland annat att den omfattar klienters egna upplevelser. Tack vare praktikforskningsplatsens aktiva roll i datainsamlingen hjälpte det oss nå ut till så många potentiella deltagare som möjligt. Forskningens kvalitativa natur bidrog till att göra en djupare analys kring deltagarnas individuella erfarenheter versus att få stor mängd data som skulle enbart ha haft "ja" eller "nej" -svar gällande upplevelser av tjänsternas nytta. Samtidigt är vi medvetna om forskningens kontextbundenhet, som medförs på grund av mängden data samt att den samlats in från ett begränsat område. Detta kan i sig inte ses som enbart en svaghet eller en styrka, eftersom generaliserbarheten, hur forskningen kan tillämpas på populationer utanför denna studie (Fejes & Thornberg, 2019), på en allmän nivå med tanke på exempelvis hela landets sysselsättningsfrämjande tjänster är svag på grund av mängden data och det begränsade området, men samtidigt var syftet att just granska från just detta specifika geografiska område. Med användningen av både digitala och fysiska frågeformulär nådde man fram till flera respondenter i jämförelse om man enbart skulle använt sig av digitala formulär för effektivitetsskäl. Här möjliggjorde praktikforskningsplatsen långt detta alternativ.

Studien publiceras i form av en poster på Helsinki Practice Research Centres hemsida och kommer att finnas till förfogande för praktikforskningsplatsen. Vid önskemål får forskningen publiceras på Västra Nylands välfärdsområdes intranät.

Källförteckning

- Alvesson, M & Sköldberg, K. 2020. Tolkning och reflektion. 3:e upplagan. Lund: Studentlitteratur AB.
- Dahlman, Linda, och Emma Jensen. 2018. *Att sakna sysselsättning : - Socialarbetarens erfarenheter av att möta klienter som saknar sysselsättning.*
<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kau:diva-66112>.
- Denscombe, Martyn. 2016. Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna. Lund: Studentlitteratur AB.

- Fejes, A & Thornberg, R (red.). 2019. Handbok i kvalitativ analys. 3:e upplagan. Stockholm: Liber.
- Forslund, Anders, och Johan Vikström. 2011. ”Arbetsmarknadspolitikens effekter på sysselsättning och arbetslöshet – en översikt”. 2011:7. IFAU - Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy.
<https://www.ifau.se/Forskning/Publikationer/Rapporter/2011/Arbetsmarknadspolitikens-effekter-pa-sysselsattning-och-arbetsloshet--en-oversikt/>.
- ”God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland 2023”. u.å.
https://tenk.fi/sites/default/files/2023-04/Forskningsetiska_delegationens_GVP-anvisning_2023.pdf
- Johansson, Håkan. 2006. *Svensk aktiveringspolitik i nordiskt perspektiv / av Håkan Johansson*. Rapport till ESS, 2006:3. Stockholm: Finansdepartementet, Regeringskansliet.
- Karlsson, M & Börjeson, M. 2011. *Brukarmakt i teori och praktik*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki : Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- LUVN. *Palvelustrategia*. 2024. Västra Nylands välfärdsområde
https://admin.luvn.fi/sites/default/files/2024-01/LUVN_Palvelustrategia_18012024_SV.pdf
- Körner, S & Wahlgren, L. 2015. *Statistiska metoder*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Arbets- och näringsbyrån Nyland. 2024. ”Nylands AN-byrå upphör och tjänsterna för arbetssökande överförs till sysselsättningsområdena 1.1.2025”. Jobbmarknaden. 09 oktober 2024.
<https://tyomarkkinatori.fi/sv/nyheter/uudenmaan-te-toimisto-lakkautetaan-ja-tyonhakijoiden-palvelut-siirtyvat-tyollisyysalueille-1.1.2025>.
- Oy, Edita Lakitieto. u.å. ”FINLEX ® - Uppdaterad lagstiftning: Socialvårdslag 1301/2014”. Oikeusministeriö, Edita Lakitieto Oy. Åtkomstdatum 10 november 2024. <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141301#L4P41>.
- Payne, M. (2015) *Modern teoribildning i socialt arbete*. Tredje svenska utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur.

- Payne, Malcolm. 2014. *Modern Social Work Theory / Malcolm Payne*. Fourth edition. Chicago, Illinois: Lyceum Books, Inc.
- Pekka Karjalainen, Eeva Liukko, och Heidi Muurinen. u.å. ”Verksamhetsmodellen för social rehabilitering”. THL ”Institutet för hälsa och välfärd”. Åtkomstdatum 10 november 2024.
- Västra Nylands välfärdsområde. 2023 Lautakuntien palvelustrategiset työpajat.
- Statistikcentralen. 2024. ”Färre sysselsatta och fler arbetslösa i september 2024 jämfört med året innan | Statistikcentralen”. 22 oktober 2024.
<https://stat.fi/sv/publikation/clmkjyygx4w990bw1fy1y2k7r>.
- Statsrådet, Finland. 2023. ”Regeringsprogrammet”. Statsrådet. 20 juni 2023.
<https://valtioneuvosto.fi/sv/regeringar/regeringsprogrammet>.
- Sundström, Ann-Christine. u.å. ”Arbetsmodell för arbetsfördelningen mellan socialarbetare och socialhandledare på Raseborgs socialbyrå”.
- ”Sysselsättningsfrämjande tjänster | Västra Nylands välfärdsområde”. u.å. Åtkomstdatum 01 november 2024.
<https://www.luvn.fi/sv/tjanster/socialservice/sysselsattningsframjande-tjanster>.
- Tuomi, Jouni. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi / Jouni Tuomi ja Anneli Sarajärvi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- ”Östra och Västra Nylands välfärdsområden skaffar gemensamt kund- och patientdatasystem – men Apotti blir det inte”. 2024. Svenska Yle. 28 mars 2024.
<https://yle.fi/a/7-10053964>.